

Kar se tiče drugega plačilnega razreda, je nekoliko šol postavljenih v njega; ali ko smo imenik teh šol brali, nismo se mogli ubraniti misli, da so milost, priti v drugi razred, našle večidel take sole, ki imajo vrlo nemškutarske učitelje. Velika večina šol je pa v zadnjem razredu. Če se primerjajo slovenske šole z nemškimi z ozirom na plačilne razrede, moro se reči, da velja prvi in drugi razred za nemške, tretji pa za slovenske šole.

Mera je polna. Ni več moči, tolikih kričev dalje prenašati, ker Nemcem več ne zadošča, da nas izsesavajo in ugonabljajo, ampak oni so toli drzni, da nas, če po udareu zaječimo, udarijo tem hujše, češ: Duša! Ti se drzneš zakremžiti obraz, dočim se imaš le pohlevno prikloniti, če se Nemcem ljubi, po tebi s pestjo mahnuti? Toliko že kričimo »Proč od Gradca!«, da nam že preseda, a naše poslance, državne kakor deželne, to, kakor vidimo, malo briga. Tako stanje je nestrpno. Nujno želimo luči!

Jeden za bralno društvo.

Politični ogled.

Državni zbor je sklican na 22. t. m. Listi veliko ugibajo, ali bo zborovanje mirno ali burno. Ker je sedanja vlada nam neprijazna, je slovenski poslanci ne bodo smeli podpirati, ampak začeti vztrajno opozicijo ter dan na dan dokazovati vladi, kako nas zanemarja in pusti propadati v vsakem oziru.

Spravna pogajanja med Čehi in Nemci se še niso pretrgala. Toda zmeraj se je jako dvomljivo, ali bodo imela pogajanja kaj uspeha ali ne. Ko se skliče državni zbor, bodo prenapeti nemški radikalni poslanci delali s podvojenimi močmi, da se pogajanja razbijejo in da še se nadalje obdržijo za Čeha krivične razmere.

Za deželno razstavo v Gradcu se trudijo nemški očetje, da bi dobili za pokrovitelja kakega člana cesarske hiše, a nič ne dosežejo. Odbor za deželno razstavo še vedno ni ničesar storil, da bi pridobil tudi spodnještajarske Slovence za razstavo.

Italijansko vino. Ker bo dosedanja pogodba z Italijo glede uvažanja vina kmalu potekla, oglašajo se od vseh strani vinogradniki, da se v bodoče ali uvoz italijanskih vin popolnoma prepove ali pa se carina zelo visoko zviša, tako da italijanska vina ne bodo mogla več tekmovati z našimi. Pred

oder. V zatemneli, nepobeljeni steni iz opeke se vidijo še line, v katerih so sloneli odrovi tramovi. Morda še napoči kedaj tudi za Bolonjo vesel praznik, ko se bode dozidala fasada, kakor se je zgodilo tudi pri florentinski stolnici l. 1887.

Pa vstopimo v cerkev! Čeprav ni dozdana, je vendar 117 m. dolga. Dvanajst visokih mogočnih stropov, na vsaki strani po šest, deli cerkev v tri prostore ladije; na vsaki strani pa je še prizidana cela vrsta kupel. Nekatera okna so ohranila slike na steklu še iz srednjega veka. Znamenita je prva kapela ob levi, ko prideš v cerkev. Ta je bila prva zgotovljena in se blišči še v vsej svoji srednjeveški krasoti.

Stare slike na stenah ti pripovedujejo o zivi veri tiste dobe, skozi pisana okna pa prihaja jasna svetloba in daje vsem predmetom, altanju in stolom, poseben čar. Stoli so mojstersko delo srednjeveškega mizarstva in rezbarstva. Vseč mi je posebno bil napis, ki se vije ob sklepčnem robu stolovih naslonjal ob obeh straneh altara. Glasi se: «Introibo ad altare Dei... Stopil bom pred altar Gospodov, ki razveseljuje mojo mladost», in potem še vse besede tega kratkega psalma, s katerim začnejo mašnik vsakokrat sv. mašo. Kras te kapelice pa je altarni nastavek. V knjigah, ki govorijo o laški umetnosti, se na-

kratkim so se izjavili v tem smislu tudi dalmatinski vinogradniki na shodu v Spljetu.

Irski poslanci, ki so bili doslej v angleškem državnem zboru razdvojeni, so se zjediniли ter si izvolili voditeljem poslanca Johna Redmonda. Tlačeni Irce hočejo uporabiti zadrego Anglije, ki jo je zadela zaradi južnoafrikanke vojske, ter si priboriti miljejšo bodočnost.

Vojska v Južni Afriki. General Buller je tretjikrat prekoračil Tugelo ter hotel iti na pomoč v Ladysmithu obleganim Angležem. A tretjikrat se mu je ponesrečilo. Buller se je z izgubo več tisoč mož povrnil čez Tugelo in sedaj bo menda miroval ter ne hodil več čez Tugelo. Ladysmith ima neki samo do 19. t. m. še živeža in se bo torej kmalu udal Burom. Tudi mesto Kimberley je v veliki nevarnosti, da ga dobe Buri v svojo pest. Zato se podviza general Roberts, na kojega stavijo Angleži sedaj največje upanje, da mu prihiti na pomoč in odvrne pretečo nevarnost. A tudi Buri ne drže rok križem, ampak delajo z vsem naporom, da se jim Kimberley prej uda, nego pride general Roberts s svojo armado na pomoč.

Dopisi.

Sv. Ana v Slov. gor. (Veselica) bralnega društva se je dne 4. svečana dobro obnesla. To je dokaz, da smo se vzbudili, ker došlo je mnogo mladeničev in deklet, in to imovitih s svojimi stariši. Takoj po večernicah so jeli tamburati vrli jurjevski tamburaši pod vodstvom vrlega g. Alojzija Majcena, tako izborna, da so ljudje bili ginjeni. Potem otvori č. g. E. Trstenjak, kot predsednik, veselico; v govoru je omenil, da bralno društvo napreduje, ker ima že 118 udov in čez 700 knjig, ktere udje radi bero. Ob koncu govora zaklicali smo svitlemu cesarju trikratni gromoviti živio, na kar so vrli naši tamburaši udarili cesarsko himno. Na to so domači pevci pod vodstvom skrbnega organista Strmiča zapeli dokaj miloglasnih slovenskih pesnic, mej kterimi so tamburaši tamburali, in res, nismo se mogli dovolj nasmijati te milozvočne hrvatske godbe. Sedaj stopi g. Majcen na oder in nam v dolgem, jedrnatem, na verski podlagi osnovanem govoru riše, kako moramo biti ponosni na našo lepo slovensko domovino. Hvalil je bralna društva ter jih priporočal mladini, govoril o zadrugah, gasilnih društvih in soli. O soli je rekel, da ni prav, ako so učenci po leti šole oproščeni, ker potem nimajo

vadno ta altar stavi za vzorec drugih. Ves je drobno izrezljan iz lesa in lepo pozlačen. Malo se bojim s peresom popisovati podobe, katere se na njem nahajajo. Najrajši bi Ti, ljubi bralec, ponudil sliko, ali dvomim, da bi s tem bil zadovoljen »Gospodarjev« blagajnik. Imej torej potrpljenje; to je prvi in zadnji altar, ki ti ga popišem.

Ta nastavek je dolg poldrugi meter do dva metra in v razmerju malo višji. Ne more se primerjati z marsikaterimi izmed orjaških nastavkov na naših domačih oltarjih, ki silijo s vso silo pod obok in zaslanjajo s širokimi plečami celo vshodno steno. In vendar kako je krasen! Kako ukusno je ta mala ploskev razdeljena! Ob levi in desni je prislonek vitek osmerokot stolpič. Oglejva si onega na levi! Na njem naštejeva šest vrst gotičnih lokov, pod vsakim lokom pa zreš slikano podobo pobožnega svetnika. Ker se vidijo le tri strani osmerokota, imava torej na enem stebru že $3 \times 6 = 18$ svetnikov; zdaj pa še na desnem stebru, ki je temu celo podoben, 16, je že skupaj 32, torej skoro pol litanij! Te slike niso dosti večje kakor podobice, ki jih devamo v molitvenike, a so izdelane silno marljivo in trpežno in vsaka čopičeva poteza priča, da ga ni imel v rokah — samouk šušmar. Nad osmo vrsto pa stoji kip, ne vem, ali predstavlja kako čednost ali

pravega veselja do uka več in se učitelju druge pohujšajo; dejal je, da bi bilo boljše, ako bi napravili 7letno šolo, a bi morali otroci tudi vselej celo leto v šolo hoditi. K temu pritrdimo tudi mi. Gosp. Majcenu se za iskreni govor zahvalimo. Nadalje je bila gledališka igra: «Berite Novice», ktero so igrali domači igralci v občno zadovoljnost. No, le tako naprej, vrli Anovčanje na mejniku, ne bodo še vas požrli nemški valovi morja, ampak stopali boste častno naprej in zaslužili spoštovanje. Veselimo se, da naše ljudstvo tako vrlo napreduje, število udov je tudi primerno za našo župnijo, posebno, ker so v Rožengruntu že Nemci. Po igri nam je zopet gsp. Majcen priporočal narodni ponos, na kar se mu g. predsednik dostojno zahvali. Tudi šaljiva pošta je povzročila obilo smeha. Peli še smo, tamburaši so udarjali in težka je bila ločitev. Lepa Vam hvala, dragi Jurjevčani, ki se niste ustrašili hudega, blatnega pota in pridite še radi tudi drugokrat. Hvala pa tudi gostom od Sv. Benedikta. Živel vrlji Sloveni!

Makole. Čudno! Dne 7. svečana bil je tu po srečno premaganih zaprekah prvi združni zbor. In glej! Zadruga se je kar ustanovila. Vse nasprotovanje ni torej nič pomagalo! In v resnici je bilo veselje gledati, s kolikim zanimanjem je od blizu in daleč došlo ljudstvo (najbližnji pa večidel niso prišli. Znajo pa tembolj zabavljati), poslušalo ustanovitelja kmetskih zadrug, vrlega gsp. Ivana Kača, kateri jim je v priprostem, njemu prirojenem govoru razkladal vse najpotrebnejše. Njegove iz srca prihajajoče besede so pa padle tudi na rodovitna tla ter obrodile precej dober sad.

Prej neznatno število udov združnikov se je na njegovo prepričujočo besedo obilno pomnožilo. Precej čez sto udov nas je že zdaj. A upati je še večjih uspehov. Vsa nasprotna sovražna gonja ne pomaga, od dne do dne je za zadrugo večje navdušenje.

Imena izvoljenega prvega predstojništva kot Jakob Kotnika ravnatelja, Matija Hajšeka, njegovega namestnika, Antona Mikliča in Černoga Jurija tajnika in blagajnika ter odbornikov Pohlevna Andreja, Babšeka Antona in Šimona Lepeja pa nam pričajo, da bo lepo procvitala in dobro vspevala Makolska zadruga. K čemur naj pa tudi še vsemogočni Bog da svoj blagoslov in jo dobrohotno vsepovsod spremlja. Naprej tedaj! a združeno in z božjo pomočjo!

S Pohorja. Pri volitvah v okrajni zastop slovenjebistriški so se naši Pohorci prav slabo obnašali. Volili so večinoma z nem-

svetnico — in nad kipom je streha, ki sloni na štirih vitkih stebričih in končuje v visokih zašiljenih vršičkih s cvetlico na vrhu in z angeljem. Ta stoji na cvetki in z razpetimi perutami in dolgocevnato trobento v rokah naznanja svoje veselje. Med tema stolpičema na levi in desni je umetnik razvrstil podobe v treh vrstah. V spodnji vrsti so slike pod prav nizkimi loki; predstavljajo pa dogodke iz življenja Jezusovega in Marijinega. Skoro štirikrat višji so loki v srednji vrsti. Pod njimi stoji ob levi sv. Peter, sv. Petronij in sv. Janez Krstnik, ob desni pa sv. Andrej, sv. Lovrencij in sv. Pavel. Srednja lina pa je malo višja in dvakrat tako široka ko obstranske. V njej se vidi kronanje Marijino. Marija sedi na levi — proti evangeljski strani — ponižno ima priklonjeno glavo in poveša v neizmerni sreči oči, roki pa drži ljubko in priprosto sklenjeni na prsih. Kristus pa sedi na desni, oblečen v kraljevsko dalmatiko in plašč in s krono na glavi; z levo drži žezlo, z desno pa polaga krono Mariji na glavo. Vse je tako priprosto izraženo in neprisiljeno, vendar pa veseli in povzdiga krščansko srce. Nad temi sedmimi loki gre čez in čez nizka ograja sestavljena iz malih klinčkov. Mislim, da se je umetniku ravno ta misel posebno posrečila, kajti za ograjo je razvrščenih pod loki 7 doprsnih kipov in je